

NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT

GRAAD 11

NOVEMBER 2024

**GEOGRAFIE V2
NASIENRIGLYN**

PUNTE: 150

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 12 bladsye.

AFDELING A:**VRAAG 1**

- 1.1 1.1.1 X (1)
- 1.1.2 X (1)
- 1.1.3 Z (1)
- 1.1.4 Z (1)
- 1.1.5 Z (1)
- 1.1.6 X (1)
- 1.1.7 Z (1)
- 1.1.8 X (1) (8 x 1) (8)
- 1.2 1.2.1 C (1)
- 1.2.2 A (1)
- 1.2.3 C (1)
- 1.2.4 D (1)
- 1.2.5 B (1)
- 1.2.6 C (1)
- 1.2.7 A (1) (7 x 1) (7)
- 1.3 1.3.1 Ontwikkeling vir die mense deur die mense (2)
 Samewerkende benadering waar gemeenskapslede, organisasies en belanghebbendes saamwerk om behoeftes te identifiseer en ontwikkelingsstrategieë te implementeer (2)
[KONSEP] (1 x 2) (2)
- 1.3.2 Bevorder gelykheid tussen geslagte vir betekenisvolle ontwikkeling (1)
 Ekonomiese bydrae tot huishoudelike inkomste (1)
 Baie gesinne word deur vroue gelei (1)
 Primêre versorgers / sentrale rol in die grootmaak van kinders (1)
 Aktief in gesondheid en welstand van familie (1)
 Bring 'n diverse perspektief (1)
 Betrokke by verskeie sektore (huishouding, landbou, entrepreneurskap, ens.) (1)
 Bepoort pogings om kwessies aan te spreek (aanvaar voorbeelde) (1)
 Bevorder inklusiwiteit aangesien hulle gemarginaliseerd is (1)
 Belangrike rol in die bestuur van natuurlike hulpbronne (1)
 Vroue maak die grootste deel van die informele sektor uit (1)
 Ongelyke geleenthede vir onderwys (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)

- 1.3.3 Lae geletterdheid / lae vlak van onderwys (1)
 beperkte / swak vaardigheidsopleiding (1)
 swak toegang tot dienste (gesondheidsorg) (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)
- 1.3.4 (a) Menslike (1) (1 x 1) (1)
- (b) Verhoogde landbouproduktiwiteit (1)
 Verhoogde oesopbrengste (1)
 Diversifikasie van gewasse en vee (1)
 Toegang tot moderne tegnologie (1)
 Dra by tot voedselsekuriteit / toegang tot voedsel (1)
 Verhoog die beskikbaarheid van voedsame / gesonde voedsel (1)
 Verbeter lewenskwaliteit / lewensbestaan (1)
 Verhoogde werksgeleenthede (1)
 Winste uit die verkope van landbouprodukte (1)
 Verminder misdaad (1)
 Oordrag van vaardighede / opgradering (1)
 Gediversifiseerde inkomstebronne (1)
 Ontwikkeling van Agribesighede (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)
- 1.3.5 Vaardigheidsontwikkeling deur landbou-opleiding verbeter produktiwiteit en winsgewendheid in boerdery aktiwiteite (2)
 Opleiding stel vroue bloot aan innoverende landboupraktyke wat opbrengste verhoog en verliese verminder (2)
 Kennis van moderne metodes en gereedskap maak verhoogde produksie en vermoë om by verandering aan te pas moontlik (2)
 Met opleiding kan vroue landbou-uitdagings beter identifiseer en aanspreek (2)
 Toegang tot finansies help die verkryging van insette (aanvaar voorbeelde) om produktiwiteit uit te brei/verhoog (2)
 Finansiële toegang help om risiko's en onsekerhede te hanteer deur 'n veiligheidsnet te verskaf (aanvaar voorbeelde) (2)
 Met finansies kan vroue nuwe markte verken, produkte diversifiseer wat tot ekonomiese bemagtiging lei (2)
 Opleiding in finansiële bestuur help vroue om te verstaan hoe 'n besigheid funksioneer (aanvaar voorbeelde) wat doeltreffende gebruik van hulpbronne verseker (2)
 Verbeterde kontantvloeibestuur kan lei tot verhoogde winsgewendheid (2)
 Besigheidsbestuursopleiding verskaf vaardighede in beplanning, bemaking en verkope (2)
 'n Soliede sakeplan en bemakingstrategie help om breër markte te bereik en kliënte te lok (2)
 Finansiële geletterdheid verhoog 'n vrou se begrip van geld (aanvaar voorbeelde) (2)
 Ingeligte besluite kan geneem word om langtermyn finansiële stabiliteit te bou (2)
 Tegniëse en besigheidsvaardighede vorm meer effektiewe/mededingende entrepreneurs (2)

Netwerk stel vroue in staat om insig / kennis van professionele persone in die industrie te verkry (aanvaar voorbeelde) (2)

Om ervarings te deel en van ander te leer kan inspirerend wees en leiding gee (2)

Netwerk skep geleenthede vir die vorming van vennootskappe en samewerking (2)

Besigheidsinergieë verskaf toegang tot nuwe markte en hulpbrondeling (2)

Deur netwerke kan vroue toegang verkry tot markte en hulpbronne wat besigheids groei en uitbreiding fasiliteer (2)

Samewerking help vroue om ingelig te bly oor markneigings en beste praktyke (2)

Bemagtigde vroue dien as rolmodelle en leiers in hul gemeenskappe wat pleit vir geslagsgelykheid in landbou (2)

[ENIGE DRIE] (3 x 2) (6)

1.4 1.4.1 Internet konneksie / wêreldwye web (www) (1)

Digitale tegnologie (1)

Kommunikasie netwerke / telekommunikasie (1)

Sosiale media platvorme (1)

Mobiele toestelle (Slimfone en Tablette) (1)

[ENIGE EEN] (1 x 1) (1)

1.4.2 Goedkoper koste (2)

Verhoogde toegang (tot markte) (2)

Vinniger / tyd om te vervoer (2)

Ondersteun vinnige beweging oor grense (2)

Meer keuses van vervoermetodes (2)

Groter hoeveelhede kan vervoer word (2)

Gemoderniseerde / produkspesifieke / tegnologiese innovasies (2)

Verbeterde handelsdoeltreffendheid (2)

Gefasiliteerde globale arbeidsmobiliteit (2)

[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)

1.4.3 Toegang tot 'n wye reeks produkte (1)

Laer pryse (1)

Verhoogde koopkrag verbeter lewenstandaard (1)

Hoër kwaliteit produkte (1)

Kry toegang tot die nuutste goedere / dienste (1)

Verhoogde beskikbaarheid van gespesialiseerde goedere (1)

Verbeterde kliëntediens (1)

Seisoenale en streeksprodukte regdeur die jaar (1)

Meer prysdeursigtigheid (1)

Wyer verskeidenheid leefstyl-spesifieke goedere (byvoorbeeld: Billike handel / omgewingsbewuste / organiese produkte) (1)

[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)

- 1.4.4 Buitelandse mededingers het voordele (aanvaar voorbeelde), wat dit moeilik maak vir plaaslike besighede om mee te ding (2)
 'n Toestroming van soortgelyke produkte kan die plaaslike mark versadig en die vraag na plaaslike goedere verminder (2)
 Hierdie oortollige voorraad kan pryse laat daal en plaaslike besighede verloor wins (2)
 Beduidende koste om na te kom verhoog bedryfskoste (2).
 'n Verandering in verbruikersvoorkeure maak dit moeiliker vir plaaslike besighede om tradisionele marktaandeel te handhaaf (2)
 Verbruikers kan na internasionale handelsmerke of produkte beweeg wat die vraag na plaaslike produkte verminder (2)
 Verhoogde druk vir besighede om produksie uit te kontrakteer na lande met goedkoper arbeid wat plaaslike indiensneming affekteer (2)
 Prysdruk dwing plaaslike besighede om hul pryse te verlaag om mededingend te bly met internasionale mededingers (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 1.4.5 Verhoogde koolstofvrystellings (2)
 Verhoogde gasvrystellings (2)
 Ontbossing / habitatverlies (2)
 Afname in biodiversiteit (2)
 Oorbenuiting van spesies / uitsterwing van spesies (2)
 Ontwrigte ekosisteme (2)
 Omgewingsagteruitgang (gronderosie / verwoestyning) (2)
 Industriële besoedeling (lug, water en grondbesoedeling) (2)
 Hoë vlakke van afvalgenerering (2)
 Oseaniese besoedeling wat seelewe / ekosisteme affekteer (2)
 Uiterste weersomstandighede veroorsaak deur globale klimaatsverandering (2)
 Verspreiding van indringerspesies (2)
 Verhoogde fossielbrandstof / hulpbronnuitputting (2)
 Oorontginning van waterbronne (waterskaarsheid) (2)
 Vernietiging van koraalriwwe (2)
 Oorbevissing / ontwrigte mariene ekosisteme (2)
[ENIGE DRIE] (3 x 2) (6)
- 1.5 1.5.1 (Bevorder) ekonomiese groei (1)
 Verlig armoede (1)
 Verbetering van mense se lewenskwaliteit (1)
[ENIGE EEN] (1 x 1) (1)
- 1.5.2 Diefstal (1)
 Afval (1)
 Diktators (1)
 Korruptsie (1)
 Misdaad (1)
 Ent (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)

- 1.5.3 Ekonomiese en politieke druk op ontvangerland (2)
 'n Versteekte agenda van die skenker wat dalk nie voordelig is nie (2)
 Korttermynhulp kan 'n valse gevoel van sekuriteit skep (2)
 Hulp mag dalk nie by die behoeftes van die ontvangerland pas nie (2)
 Voorwaardes wat aangeheg is, mag dalk nie ooreenstem met werklike behoeftes / prioriteite van plaaslike inwoners nie (2)
 Onbedoelde gevolge (aanvaar voorbeelde) (2)
 Fokus kan op onmiddellike resultate wees om skenkervereistes te bevredig (2)
 Langtermyn-ontwikkelingsdoelwitte en volhoubare oplossings kan afgeskeep word (2)
 Hulp wat op spesifieke uitkomst gerig word, kan tot onbillike verdeling lei (2)
 Toestande dring aan op buitelandse praktyke / standarde wat bots met plaaslike kulturele praktyke (2)
 Politieke / sosiale spanning kan vererger word (2)
 Eksterne opgelegde voorwaardes kan tot konflik lei / ondermyning van sosiale eenheid (2)
(ENIGE TWEE) (2 x 2) (4)
- 1.5.4 Opleiding en onderwys rus mense met vaardighede toe wat indiensneembaarheid en produktiwiteit verbeter (2)
 Ontwikkelingsprojekte skep werksgeleenthede wat die plaaslike mense en die ekonomie bevoordeel (vermenigvuldigingseffek) (2)
 Tegnieise hulp verhoog plaaslike vaardighede en kennis wat gemeenskappe bemagtig om probleme op te los en hulpbronne te bestuur (2)
 Bemagtigde gemeenskappe is in staat om selfstandig en meer weerstandhoudend te wees (2)
 Verhoogde landbouproduksie dra by tot voedselsekerheid (2)
 Kapasiteitsbou deur tegnieise hulp lei tot blywende verbeteringe in ekonomiese toestande en armoede vermindering (2)
 Versterkte regering en institusionele kapasiteit dra by tot langtermynontwikkeling (2)
 Die verhoging van plaaslike kundigheid en vermoëns, tegnieise hulp verseker dat oplossings aangepas is vir spesifieke behoeftes en omvang van die gemeenskap (2)
 Meer effektiewe en relevante intervensies word geïntegreer (2)
 Moedig die aanvaarding van beste praktyke en innoverende benaderings aan wat ontwikkeling en armoedeverligting aandryf (2)
 Deur plaaslike vermoëns te ontwikkel, raak gemeenskappe minder afhanklik van eksterne hulp (2)
 Plaaslike belanghebbendes is betrokke en bevorder 'n gevoel van eienaarskap met volhoubare uitkomst (2)
 Fokus op die skepping van blywende verandering wat 'n meer blywende oplossing vir armoede bied (2)
 Verskaffing van kundigheid en moderne tegnologie om die gemeenskap te verbeter (2)
[ENIGE VIER] (4 x 2) (8)
[60]

VRAAG 2

- 2.1 2.1.1 Mpumalanga (1)
- 2.1.2 Verpoeiering (1)
- 2.1.3 Steenkool (1)
- 2.1.4 As (1)
- 2.1.5 Generator (1)
- 2.1.6 Rookgasse (1)
- 2.1.7 Koeltoring (1)
- 2.1.8 Transformator (1) (8 x 1) (8)
- 2.2 2.2.1 Kernkrag (1)
- 2.2.2 Termiese krag (1)
- 2.2.3 Sonkrag (1)
- 2.2.4 Hydroëlektriese krag (1)
- 2.2.5 Kernkrag (1)
- 2.2.6 Sonkrag (1)
- 2.2.7 Sonkrag (1) (7 x 1) (7)
- 2.3 2.3.1 Die verlies van grond vanaf die grond se oppervlak (deur wind en water) (2)
Die verwydering van vrugbare bogrond teen 'n vinniger tempo as wat dit gevorm kan word (2)
[KONSEP] (1 x 2) (2)
- 2.3.2 Donga (1) (1 x 1) (1)
- 2.3.3 Plantegroei word verwyder / weggestroop (2)
Verminderde grondbedekking wat die grond beskerm (2)
Kaalgrond is meer vatbaar om deur wind/water verplaas te word (2)
Sonder voldoende grondbedekking tref reëndruppels die grond direk, wat gronddeeltjies verwyder (2)
Grondkompaktering verminder die vermoë om water te absorbeer, verhoog oppervlakaflow (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)

- 2.3.4 Duur om te betaal vir herstelwerk (aanvaar voorbeelde) (2)
 Grondbewaringspraktyke (aanvaar voorbeelde) is duur (2)
 Grondremediëring verhoog koste (2)
 Verminderde landbouproduktiwiteit (2)
 Werkverliese op plase verhoog armoede (2)
 Laer oesopbrengste (2)
 Verhoogde voedselprys (2)
 Plaasgronde is verlate (2)
 Verlies van bewerkbare grond (2)
 Hoë infrastruktuuronderhoudskoste (2)
 Koste van waterbehandeling as gevolg van sedimentasie (2)
 Hoë koste vir watersuiwering (2)
 Hoër vloedrisiko het skadekoste (2)
 Verlies aan eiendoms waarde (2)
 Verhoogde versekeringspremies (2)
 Afkering van belegging in landbou en landelike ontwikkeling (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 2.3.5 Plantegroei beskerm grond teen swaar reën (2)
 Grondbedekking maak grond minder kwesbaar vir reënspatsels
 (losmaak van die gronddeeltjies) en afloop (2)
 Erosie-buffer / minder blootgestelde grond (2)
 Verminder windspoed / dien as 'n windbreek (2)
 Meer plantegroei vertraag waterbeweging / verminder erosievermoë
 van water (2)
 Minder afloop en meer infiltrasie met plantegroiebedekking (2)
 Grond word gestabiliseer (meer wortels om grond te bind) (2)
 Grond is meer geanker en versterk deur wortelstelsel (2)
 Meer plantegroei verhoog die grond se waterhouvermoë, wat afloop
 verminder (2)
 Verhoogde onderskepping van reën deur plantegroei, verminder
 oppervlakaflow (2)
 Afname in grondkompaktering / grond is goed deurlug (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 2.4 2.4.1 4,9 (1) % (1 x 1) (1)
- 2.4.2 S.A. is in staat om sy eie kernenergie-infrastruktuur te ondersteun wat
 op uraanbrandstof staatmaak om elektrisiteit op te wek (2)
 Deur 'n binnelandse bron van uraan te hê, verseker dit dat S.A. 'n
 stabiele voorraad vir toekomstige projekte het (2)
 Koste-effektief aangesien uraan plaaslik geproduseer word en nie
 ingevoer word nie (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 2.4.3 Laer kweekhuisgasvrystellings (2)
 Geen steenkool/fossielbrandstowwe word verbrand nie, dus word geen
 koolstofdioksied vrygestel nie (2)
 Aansienlike minder lugbesoedelingsvlakke (2)
 Kleiner fisiese / minimale grondvoetspoor (2)
 Klein hoeveelheid uraan produseer groot hoeveelheid energie (2)
 Verminderde brandstof vir mynbou en vervoer. (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)

- 2.4.4 Oormatige steenkoolreserwes maak steenkool redelik beskikbaar en 'n kostedoeltreffende energiebron (2)
 Bestaande infrastruktuur vir steenkoolmynbou, vervoer en kragopwekking is alreeds gevestig (2)
 Die koste van steenkoolontginning en verwerking is relatief laag in Suid-Afrika (2)
 Om staat te maak op binnelandse steenkool verhoog energiesekerheid en verminder afhanklikheid van ingevoerde brandstof (2)
 Historiese ontwikkeling het 'n nalatenskap van steenkoolafhanklikheid geskep (2)
 Die steenkoolbedryf ondersteun 'n aansienlike aantal werksgeleenthede in mynbou, vervoer en kragopwekking (2)
 Die meerderheid van S.A. se kragsentrales word met steenkool aangedryf en is ontwerp om van steenkool gebruik te maak (2)
 Oorskakeling na ander energiebronne sal aansienlike investering in nuwe infrastruktuur en tegnologie vereis (2)
 Groot bedrae geld is in steenkoolmynbou en kragstasies belê (2)
 Vrees vir werkverliese in mynbou / kragsentrales (2)
 Steenkoolproduksie dra aansienlik by tot Suid-Afrika se BBP (2)
 Steenkoolmyndorpe sal aan ekonomiese agteruitgang ly (2)
 Gemeenskappe en lewensbestane gekoppel aan die steenkoolbedryf sal 'n negatiewe impak ervaar (2)
[ENIGE VIER] (4 x 2) (8)
- 2.5 2.5.1 Energiebronne wat nie algemeen gebruik word nie of as alternatiewe beskou word vir tradisionele fossielbrandstowwe (2)
[KONSEP] (1 x 2) (2)
- 2.5.2 1,7 (1) % (1 x 1) (1)
- 2.5.3 (a) Maak seker dat almal toegang tot betroubare en bekostigbare energie het (1) (1 x 1) (1)
- (b) Probeer om sy ekonomie te verontgas (1)
 Suid-Afrika is 'n groot koolstofvrysteller (1)
 Dringende nood vir die land om sy kweekhuisgasvrystellings te verminder (1)
[ENIGE EEN] (1 x 1) (1)
- 2.5.4 Onderbroke / onreëlmatig afhange van weerstoestande (2)
 Daar is geografiese en tydelike verskille (2)
 Komplekse verbergingstegnologieë (2)
 Moeilik om vraag en aanbod in regte tyd te balanseer (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)

- 2.5.5 Leningterugbetalings is baie duur (2)
Finansiële beperkings om in energieverbergings-tegnologie te belê (2)
Die aanvanklike koste vir die oprigting van hernubare energie-infrastruktuur is duur (2)
Die integrasie van nie-konvensionele energiebronne vereis opgraderings aan die bestaande netwerkinfrastruktuur wat duur is (2)
Beleggings in 'backup' kragopwekking en energieverbergings om 'n betroubare voorsiening van elektrisiteit te verseker, word vereis (2)
Grootskaalse hernubare energieprojekte vereis aansienlike hoeveelhede grond wat gekoop moet word (2)
Deurlopende instandhouding en opdaterings om by te hou met vooruitgang en doeltreffendheid te verseker, is duur (2)
Die weg beweging vanaf steenkool en ander fossielbrandstowwe kan lei tot werkverliese in tradisionele energiesektore (2)
Opleidingsprogramme/vaardigheidsontwikkeling vir die sektor is duur (2)
Die invoer van materiaal/vaardighede vir die oorgang is 'n finansiële las (2)

[ENIGE DRIE]

(3 x 2)

(6)

[60]

AFDELING B:

VRAAG 3: GEOGRAFIESE VAARDIGHEDE EN TEGNIEKE

- 3.1 3.1.1 C (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.2 B (1) (1 x 1) (1)
- 3.1.3 (a) 25 (1)° 32 (1)" (Speling: 30 – 34) (2 x 1) (2)
- (b) 56 (1)' (1 x 1) (1)
- 3.1.4 $754,4 \text{ (m)} - 703 \text{ (m)} = 51,4 \text{ (1) (m)}$
- $\frac{51,4}{1\ 250} \text{ (1) (vir korrekte vervanging)}$
- $= 1: 24,32 \text{ (1)}$ (3 x 1) (3)
- 3.1.5 Totale verandering: 50' (1) Wes
Magnetiese deklinasie 2024:
18°12' +(1) 50'
= 19° 02' Wes van Ware Noord (1) (2 x 1) (2)
- 3.2.1 C (1) (1 x 1) (1)
- 3.2.2 D (1) (1 x 1) (1)
- 3.2.3 Geërodeerde grond lei tot hoër sedimentvlakke sedimentasie (2)
Veranderde habitate vir waterlewe (2)
Erosie kan rivieroewers verswak, wat die risiko van ineenstorting verhoog (2)
Afname in die algemene gesondheid van die ekosisteem (2)
Besoedelingstowwe in grond kan waterkwaliteit verswak (2)
Verhoogde sediment kan die vloeddinamika van 'n rivier verander (2)
Verhoog die risiko van oorstromings (2)
Oormatige voedingstoflading kan tot algebloei lei (2)
Suurstofuitputting wat waterlewe benadeel (eutrofikasie) (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)
- 3.2.4 Boord / wingerd (1) (1 x 1) (1)
- 3.2.5 Betroubare waterbronne maak voorsiening vir doeltreffende besproeiingstelsels (2)
Voldoende water help om gesonde grond te handhaaf (2)
Versag die gevolge van klimaatsveranderlike, soos droogtes (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 3.2.6 A (1) (1 x 1) (1)

- 3.2.7 Verhoog bedryfskoste (aanvaar voorbeelde) (1)
 Afname in handelsure (1)
 Afname in produktiwiteit (1)
 Te duur om alternatiewe energie te verskaf (aanvaar voorbeelde) (1)
 Verlies aan inkomste (1)
 Afname in winste (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)

3.3 GEOGRAFIESE INLIGTINGSTELSELS (GIS)

- 3.3.1 A (1) (1 x 1) (1)
- 3.3.2 (nie-standhoudende) rivier (1) (1 x 1) (1)
- 3.3.3 Foto is direk bokant die aardoppervlak geneem (1)
 Loodreg / reghoekig (1)
[ENIGE EEN] (1 x 1) (1)
- 3.3.4 Hoe duidelik en maklik dit is om inligting op die foto te sien (2)
[KONSEP] (1 x 2) (2)
- 3.3.5 Hoë (1) (1 x 1) (1)
- 3.3.6 Hoe groter die beeldelemente ("pixels"), hoe meer verminder die detail,
 duidelikheid en akkuraatheid. (2)
 Groter beeldelemente ("pixels") verminder duidelikheid deur gemiddelde
 inligting oor 'n gebied te verskaf. (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)

[30]

TOTAAL: 150